

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. □ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin.
□ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna).
□ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 20.

V Ljubljani, dne 16. novembra 1912.

Letnik V.

Ko bi vsi naši čislani čitatelji »Mladost« tudi plačali, bi bilo to jako lepo od njih! Da bi se to zgodilo, sta se razposlala zaostalim plačnikom poziv in položnica, na katero naj — prosimo — prav kmalu in prijazno odgovore, ker se bliža letnik h koncu. Torej prosimo!

Upravništvo.

Odborova seja Zveze Orlov dne 7. novembra 1912 v Ljubljani.

Na povabilo predsedstva Z. O. so se zbrali ta dan zastopniki okrožij in podzvez k odborovi seji. Zastopanih je bilo 13 okrožij in podzveza za Kranjsko. Podzvezi za Goriško in Štajersko ste opravičili odsotnost.

Predsednik dr. L. Pogačnik poda sledeče poročilo: Z. O. se deli v štiri podzveze. Kranjska 19 okrožij z 107 odseki. Goriška 3 okrožja z 30 odseki. Štajerska 5 okrožij z 26 odseki. Koroška 5 odsekov. Predsedstvo je imelo v tekočem letu 35 rednih in 2 plenarni seji. Prireditve v tekočem letu so bile 3 podzvez, in sicer za Kranjsko na Vrhniki 30. junija, za Štajersko v Št. Jurju ob juž, žel. dne 11. avgusta in za Goriško v Mirnu dne 6. oktobra. Nadalje so priredila vsa kranjska okrožja javne telovadbe, združene z mladeniškim tabori. Tudi posamezni odseki so prirejali javne telovadbe, ki pa so bile pokrajinskega značaja. Z. O. se je udeležila v tekočem letu: 11. avgusta III. orlovskega zleta v Kromeržu po 11 svojih zastopnikih. 15. septembra evharističnega kongresa na Dunaju po 200 Orlih. 8. oktobra občnega zbora Pravega hrvatskega Sokola v Splitu po enem zastopniku. 20. oktobra komerza hrvatsko-slovenskih poslancev. 3. septembra komerza ob priliki desetletnice »Zarje«. Dalje občnega zbora abiturijentov in Slomškove zveze v Kamniku.

Poročilo predsednika se vzame z odobravanjem na znanje.

Poročilo načelnika. Pri tem poročilu so se napravili sledeči sklepi: 1. Predsedstvu Z. O. se naroči, da pospeši izdajo vežbovnik. 2. Vaditeljskemu zboru Z. O. se naroči, da pomnoži svoj odbor. 3. Vaditelj-

skemu zboru se nadalje naroči, da skrbi, da prinese vsaka številka »Mladosti« vsaj po en tehnični članek. 4. Vaditeljskemu zboru Z. O. se naroči, da naj skrbi, da se bodo pri vseh odsekih gojile redovne in proste vaje in korakanje. 5. Pred letošnjim občnim zborom naj se vrši tridnevni tečaj. Za ta tečaj naj se sestavi takoj načrt. Posebno se opozori vaditeljski zbor, da pri tem tečaju vadi korakanje, redovne vaje, proste vaje, vaje s palicami, kiji in ročkami.

Občni zbor Z. O. se vrši v nedeljo, dne 15. decembra t. l. Udeležba v civilni obleki.

Okrožja se pozovejo, da naj pošiljajo redno prepise sejnih zapiskov.

Prireditve Z. O. za l. 1913 se bode vršila v Ljubljani.

Poslovník za godbe. Predsedstvu se naroči, da sestavi poslovnik za orlovske godbe. V godbeni odsek se izvolijo č. g. Sedej, Kogej, Premrl in prof. Bajuk.

Slučajnosti.

Br. Demšar predlaga, da si vsi Orli nabavijo enake pelerine. Govori tudi o važnosti redovnih vaj.

Br. Krische želi, da se pri tehničnih tečajih podučuje telovadba bolj sistematično.

Br. Turšič želi, da se razvije živahna agitacija za starejše člane.

Br. dr. Pogačnik povdarja važnost gasilskih društev.

Br. Podlesnik želi, da se med odseki vpeljejo abstinenčni krožki in prosi predsedstvo, da razvije agitacijo za udeležbo na abstinenčnem kongresu od strani Orlov.

Slovenstvo.

V zadnji številki »Časa« je bila objavljena razprava Filipiča o telesnem, umskem in moralnem stanju slovenskega naroda. Ako hočemo vedeti, kakšne vrline in napa-ke ima naše ljudstvo, da lahko po tem uravnamo svoje delo, je dobro, da se z vsebino tega članka seznanimo. Pisatelj izvaja:

Če prezremo zemeljsko sestavino in navično obrazbo naše dežele, moramo priznati, da nam nudi naša domovina marsikaj dobrega. Da se bomo pa mogli

poslužiti njenih dobrin in da se bomo dvignili Slovenci na višjo stopinjo ljudskega blagostanja, je prav tako potrebno, da smo po svojem številu in kakovosti zmožni izrabiti dobre prirodne pogoje. Poglejmo torej, ali moremo Slovenci biti kos tej nalogi s svojimi telesnimi, umskimi in moralnimi silami.

Kakor je bilo že omenjeno, število Slovencev v sedanjih razmerah za gospodarski razvoj ni ugodno. Svet je pregorat, brez velikih ravnin, zato le redko naseljen. Na drugi strani pa prebivalstvo jako neznatno napreduje, oziroma nazaduje. Vzroki temu pojavu so znani: zatiranje ob mejah in izseljevanje pred vsem v Ameriko, kjer imamo od zadnjih deset let 75.000 rojakov.

Glede telesnih lastnosti Slovencev se splošno trdi, da so zdrav, krepak rod, ki je vsled svoje delavnosti priljubljen tudi v tujini. Našemu kmetu zadostuje po letu do tri ure spanja, dela na dan po 16 do 18 ur v mrazu kot v vročini. Zanimivo je tudi, da imamo na Kranjskem razmeroma najmanj zdravnikov v vsej Avstriji. Seveda je vprašanje, če se morda ne kaže v tem le velika brezbržnost zdravnikov samih in poklicanih oblasti nasproti ljudstvu. Znano je, kako težko se vmesti kak nov okrožni zdravnik na deželi, kjer manjka družbe, dasi bi bil nujno potreben. Telesna moč Slovencev je razvidna, če jih primerjamo z Nemci. Na Koroškem plačujejo n. pr. Slovenci 40 odstotkov krvnega davka. V beljaškem okraju so našteji leta 1900 uradno samo 21.129 Slovencev in 42.586 Nemcev. Toda izmed 300 vojakov novincev je najmanj dve tretjini Slovencev.

Slabo pa vpliva na mladi rod Slovencev, ker so žene preobložene z delom. Med 100 jih je prisiljenih trdo delati 49,7 odstotkov, dočim v Italiji samo 32 odstotkov, a na Ogrskem le 27 odstotkov.

Kakor telesne sile moramo tudi umske sile Slovencev pohvalno omenjati. Vsakdo, ki ima opraviti z mladino, mora priznati, da so naši ljudje v obče nadarjeni. Bister razum, dober spomin, gibčnost v govorjenju, te darove sprejme Slovenec ob svojem rojstvu. Kako naglo se priuči tudi preprosto ljudstvo tujega jezika, izpričujejo naši Amerikanci. Da, naši ljudje so, dejal bi z dr. Krekom, preveč nadarjeni. Pri nas se namreč izseljujejo ljudje, ki jih žene inteligenca v svet. Vsled svoje inteligence čutijo ono razliko med tem, kar imajo, in med tem, kar bi mogli imeti. Naša zemlja jim ne daje toliko, kolikor bi jim lahko dajala. Kulturna stopinja našega naroda je na veliko višji stopinji, kot pa je kulturna stopinja njegovega gospodarstva. Vendar pa je upati, da se inteligentnost, ki nam je sedaj v kvar, polagoma obrne v pravo smer. Zakaj splošna izobrazba se širi med naše ljudstvo, četudi ne služijo naše javne šole temu name-

nu, in omika bo dala narodu gospodarsko samostojnost, da se bo zavedal sebe in svojih dolžnosti. Koliko se stori za gospodarski pouk po raznih tečajih, koliko lepih reči prinašajo o sadjarstvu, živinoreji in drugem strokovni listi in Mohorjeva družba, koliko izobrazbe prejema ljudstvo po raznih društvih, ki so velika narodna šola.

Tudi v moralnem oziru se ni moglo Slovincem do zadnjega časa veliko očitati. Slovenec ljubi družinsko srečo, dokler je veren in se ne straši otrok, četudi mu vsega manjka. Toda zadnja leta se širi med naše izobražence tuja nenravnost in strup kaplje polagoma tudi v narodovo dušo. Na drugi strani pa diha strupeno sapo naši izseljenci, in nevesel pojav je, da se javlja na Slovenskem, zlasti na Kranjskem in Primorskem zadnja leta neko narodovo gibanje. Kmečka samska mladina se v najnežnejši dobi od 16 do 18 let podaja v mesta služiti, v tovarne delati ali pa v Ameriko. Na mnogih krajih — zlasti, kjer je vpeljano čipkarstvo — gine veselje do trdega dela. Dekleta nočejo več služiti, ker so se navadila stradati pri lahkem delu. Pri prvi priložnosti gredo na tuje, če doma težko shajajo in žalibog se jih mnogo zgubi, kakor govore, v Kahiri, Aleksandriji, Pueblo, Kleveland, Ohijo in Kolorado. Tu je naloga Marijinih družb, povdarjati požrtvovalnost in ljubezen do trdega dela!

Kot slabo stran našega naroda povdarjajo vplivni možje tudi veliko potratnost, ki se kaže v obleki, pijači, tobaku in plesih.

Nečimernost v obleki se kaže zlasti pri ženskah, ki vsled nevednosti in nepoznanja blaga in pa vsled lahkomišljenosti, ker preveč gledajo na zunanjo obliko, izmečejo ogromne vsote denarja. Zapravljivost, združena z drugimi grehi, je kaj navadna po hišah, kjer so moški v Ameriki.

Medtem ko škodujejo ženske našemu narodnemu premoženju z obleko, pa delajo tudi moški veliko škodo s tobakom in pijačo. Saj je znan račun našega sociologa, po katerem bi znašalo vse zavarovanje na Kranjskem 1 milijon kron na leto, medtem ko gre za tobak 1,124.000 K. n po mnenju istega Kreka je zastoj vse socialno delo in skrb za povzdigo splošnega gospodarstva, če bo dobila pijača tako pod oblast naše ljudstvo, kakor kažejo dosedanji njeni uspehi. S pijačo so pa združeni marsikje tudi plesi z vsemi slabimi posledicami. V goriški okolici se n. pr. vrši vsako leto po deset plesov, ki se nadaljujejo tudi v pone-deljek in na ta način zapravi ljudstvo v goriški okolici letnih 200.000 K. Koliko stroškov, koliko bolezni morajo plačevati občine po bolnišnicah! Dežela bi prihranila nad pol milijona kron na leto, če bi odpravila javne plesne.

Orlov M—s.

Disciplinarni red češkega Orla.

(Dalje.)

III. Kako se moramo obnašati, kadar smo v zletnem kroju.

Kadarkoli smo v zletni uniformi, se vedno zavedajmo tega, da je s tem krojem označena cela naša korporacija in zato smo odgovorni za vsak korak in sploh za vsa dejanja v tem kroju. Bodimo vljudni, mlajši naj izkazujejo starejšim vedno dolžno čast!

Kakor je določeno po skupnem telovadnem redu, se pozdravljamo, če gremo v kroju z medsebojnim salutiranjem in s pozdravom: »Zdár-Bůh«.

Salutiranje naj bo pravilno! Če se srečamo s posameznikom, tedaj ga tri korake pred njim najprej pogledamo, potem hitro dvignemo desnico (dlan je odprta, prsti skupaj in stegnjeni) in se dotaknemo s konci prstov tako roba čepice, da mazinec krije od strani desno oko, vztrajamo v tem položaju približno tri dobe pohodovega tempa (tri sekunde), in ko smo tik za onim, kateri nas je srečal, pogledamo naprej in hitro povešimo roko v priročenje.

Tako pozdravimo vsakogar, kateremu smo dolžni čast. Kadar gremo v kroju mimo cerkve, sv. križa in podobe, skažemo čast s samim okretom glave v dotično stran, kjer stoji cerkev, brez salutiranja. Pogled naj vztraja v to stran istotako tri dobe pohodnega tempa.

Kadar gremo v kroju korporativno pod vodstvom načelnikovem, pa mora načelnik paziti, da ne spregleda koga, komur smo kot korporacija dolžni izkazati čast. Če se nam primeri, da moramo iti mimo osebe, kateri se mora izkazati čast, poveljuje načelnik »pozor«, če se umaknemo na desno stran dotični osebi, poveljuje načelnik »v levo glej«, nasprotno pa »v desno glej«. Na prvo povelje »pozor« se morajo vsi natančno urediti in v vzornem redu korakati tako dolgo, da je dotična oseba za četo, in tedaj poveljuje načelnik »odmor«. To je znamenje, da mora iti četa nekoliko prosteje, toda še vedno vzorno dalje. Tako napravimo, kadar gremo mimo cerkve, sv. križa in podobe.

Kadar pa gremo v cerkev k sv. maši, tedaj brez vsakršnega povelja pri vходу snamemo čepice, nadalje pa pri prvem zvonjenju pokleknejo vsi brez povelja hkrati na desno koleno in klečimo do poobhajila, takrat pa zopet hkrati brez povelja vstanemo.

Če gremo o Vstajenju ali na sv. R. Telo za procesijo, kar je lepo in se priporoča, in ko daje duhovnik blagoslov, poveljuje načelnik »p o z o r« in potem veli obrat v tisto stran, kjer se nahaja duhovnik in poveljuje »k m o l i t v i«. Na to povelje vzamejo vsi z levo roko čepico pri kokardi med kazalec

in sredinec, pokleknejo na desno koleno, čapke pa položijo na levo koleno, kjer se ta drži in se z desno roko trkajo na prsi.

Po blagoslovu poveljuje načelnik »s t o p o m a«. Na to povelje polože vsi čepice na glave in vstanejo in tedaj se poveljuje obrat do prvotne smeri, in nadaljne povelje se glasi »s t o p a j«. Vrsta v sprevedu pa naj bo vzorna.

Pred vsakim nastopom je neobhodno potrebno to postopanje najmanj trikrat poskusiti. Načelnik mora paziti na to, da ima vsakdo glavo pokonci in da stopa vzpeto in strumno.

Slovesni zaključek evharestičnega leta proslave Orli v smislu predsedstvene seje Zveze na ta način, da vsi odseki opravijo na praznik, dne **8. decembra t. l. skupno sv. obhajilo**. Orli, storimo svojo dolžnost.

Vaditeljske ure.

Pomanjkljivo število dobrih vaditeljev in vedno rastoče novih odsekov je dalo povod misli, pričeti s posebnimi vaditeljskimi urami, ki naj bi pa potem tudi ostale, ne da bi se kar prenehalo čez nekaj tednov z njimi. Imeli bi prav malo, ali bolje, nič koristi od teh ur, v katerih bi se morebiti navadili le nekaj vaj napol. Večkrat se je že poskusilo s tem, a kaj, ko ni prave podlage — reda! Strogega reda je treba in rednega pohajanja k tem vajam, kot se je že v začetku organizacije povdarjalo in se še sedaj, a se kljub temu le še dosti premalo gleda na to.

Pri teh urah je treba pazljivosti, potrpljenja in dobre volje. Ali res ne bi bilo možno dobiti v vsakem odseku ali vsaj okrožju enega energičnega fanta, ki bi vzel v roke to stvar in bi znal držati fante vkup? Naj žrtvuje kako prosto uro dobri stvari in potem bo lahko z zadovoljstvom in ponosom gledal na uspeh svojega dela.

Ko bi bilo enkrat doseženo zadostujoče število sposobnih vaditeljev, bi se jih pošiljalo na kraje, ki so najbolj potrebni telovadnega učitelja in ki ne morejo dobiti dobrega vaditelja od bližnjega odseka. Seveda naj bi hodil poučevati na gotove kraje če le možno vedno isti vaditelj; ker tako je zagotovljen dosti boljši uspeh. Fantje se privadijo nanj, on sam pa spozna dodobra vse telovadce in obenem razmere, o katerih vé potem natančno poročati.

Treba je pa tudi podučevati s pomočjo kratkih predavanj, kako ravnati s fanti, posebno še z novinci itd. Splošno naj bi se predavalo poljudno vsakih 14 dni. Poleg že omenjenega bi se predavalo tudi o telovadbi sploh, o športih itd. Vsak predavatelj naj se oglasi vsaj tri tedne preje pri načelniku oziroma voditelju vaditeljskih ur, da mu vé

ta svetovati v izberi tvarine predavanja ter mu da po možnosti na razpolago potrebnega gradiva.

Po tem zgledu naj bi ukrenila vsa okrožja, da bi imela tako zveza Orlov sčasoma zadostno število dobrih vaditeljev na razpolago in bi bilo na ta način olajšano delo mnogim dotlej precej napreženim odsekom. Glede informacij naj bi se okrožja obračala na »Mladost«.

Preidem k stvari:

1. Prva točka se tiče odsekov, kjer so težkoče glede telovadnice (ki morebiti ni vedno prosta ali karsižebodi) in kjer se nekateri bratje res ne utegnejo udeleževati drugih vaj, kot le članske telovadbe. Naj se tedaj v tem slučaju tako ukrene, da bi bile vaditeljske ure istočasno s članskimi, a telovadba sama pa popolnoma neodvisna od članske telovadbe.

2. V eni vaditeljski uri naj se telovadi le na enem (glavnem) orodju in poleg tega redovne ali proste vaje. Sestavi naj se zato zapisnik telovadnega reda za vaditeljske ure.

3. V svrhu poveljevanje bo najbolje služil novi vežbovnik, istotako v svrhu učenja in definiranja, t. j. lahkoumljivega, pravičnega in kratkega označenja vaje in izvajanja iste i na orodju i proste vaje. Pri vseh vajah naj se uči posamezne gibe pravilno in lepo (eleganca) izvajati, potem šele celotno, — vezano vajo. Pazi naj se sploh na strog pozor, kadar je zapovedan, pazi naj se na do- in odhod od orodja. Sicer je pa to tako naloga novega vežbovnika.

Telovadci imajo priliko med prosto telovadbo se pripravljati za svoje vaje. Prične naj se z najpreprostejšimi vajami. Ne, da bi se pričelo z veletoci, ko še niti sklopnega napora ne zna nihče pravilno! — Uče naj se vsi poveljevati in voditi vrsto, oziroma telovadbo sploh. Poveljuje se pa glasno, razločno in kratko.

Velike važnosti je, da se razloži in pokaže pri vsaki vaji (vsaj pri težji) asistenca.

Kjer je možno, naj se naprosi kakega zdravnika ali pa vsaj medicina, ki bi žrtvoval par ur za praktično poučevanje: prva pomoč pri nezgodah. Enako naj se nabavi po možnosti domača lekarna.

Ko bi enkrat po kratkem času prišli telovadci nekoliko v vajo in do veselja, naj bi tudi sami poizkusili spisati in pokazati vsaj po eno vajo za vsako orodje. Kasneje bi se lahko lotili prostih vaj itd. Seveda vse s pravilnim označenjem, ker se sicer nihče ne spozna iz kolobocije. Uvedejo se potem tudi lahko tekme med vaditelji (brez daril!).

Končno še trobentaški zbor! Trobentačev naj bo še enkrat toliko kot rogov, da lahko v odsotnosti enega trobentača tega nadomešča drugi. Novi rogovi naj se strobijo le na en glas (prim, sekund, bas), ker se sicer rogovi pokvarijo in nimajo čistega glasu. Partitur je za enkrat zadosti. Za vse slučaje naj se uče »prim« trobiti tudi sekundi ali basi, a samo na »prim« rogove.

Nazdar!

ORLI!

Žrebanje velike loterije „Slov. Straže“ se vrši nepreklicno v ponedeljek 18. novembra!

V nedeljo dne 17. novembra izvršite povsod agitacijo, da se razprodajo vse srečke „Slov. Straže“.

Naj ne bo orlovskega odseka, ki v nedeljo 17. t. m. ne stori svoje narodne dolžnosti!

Izleti in turistika.

Kako prepotrebni so izleti, vsaj pri nas! Kaj smo res samo zato tu, da ob času kake javne telovadbe prilezemo na dan? Mar nismo telovadci? In izlet, kakoršen mora pravzaprav biti, spada k telovadbi!

»Hm, bi kdo rekel, pa se zapravlja denar, popiva itd.« I, kdo pa je rekel, da se mora zapravljeti in popivati, da brez tega ni prave zabave na izletu? Predvsem premisli to, da si telovadec, ki se zna in mora vzdržati! Že v splošnem ni zapravljenost lepa čednost, še manj pa za telovadca! Enako, oziroma še slabše je s popivanjem! Meniš li, da se s tem krepiš? Narobe! Še celo dosti izgubiš — utrjenost telesa, zdravje, celo razum začne pešati; nakoplješ si strasti, ki zagospodarijo nad tvojo voljo, ki bi jih morala šele krotiti!

Čemu so pa tedaj izleti? Za to gotovo ne, da bi hodil na njih samo popivat, ker to bi tudi doma v gostilni lahko storil. Na pravem izletu je res najbolje piti, seveda če si žejen, zdravo vodo ali pa dobro mleko. Pogasiš si žejo, okrepčaš se pa pač drugače, kot z alkoholom. — Ej, to ni nič! Jaz sem pa včasih popil toliko vode, pa sem bil vedno bolj žejen. — Seveda, ker piti ne znaš! Pij sploh malokrat, ker s tem se utrdiš v žeji in boš izdelaval brez težave dolge ture, ne da bi te žežalo. Kedar pa že piješ (med potom ne, pač pa na počivališču), tedaj zadrži nekoliko časa hladno vodo v ustih, lahko tudi grgraš, potem jo pa izpljuni. To ponavljal dva do trikrat; nato pa zadostujejo dva ali trije mali počasni požirki in žeja te mine za dlje časa. Nikakor pa ni niti zdravo, niti krepilno napiti se vode ali česa drugega v polnih požirkih. To pa zato, ker hladilne vode ne potrebuje toliko želodec, ampak jezik. Če ga ohladiš, je dobro, požirki pa nadomeste izpoteno vodo. Mleko (mrzlo) je še boljše, ker je obenem tudi redilno. Ni pa slabšega na potu, nego alkohol, ki le človeka močno utruja, poleni in spoti. In pa stane te tudi dosti več!

Okrepčujočo jed si tudi lahko privoščiš, pa vadi se v skromnosti! Pri nas pravijo: čez sedem let pride vse prav. Z lahkoto boš potem izdelaval dolge in težke pohode brez posebne žeje in lakote.

Vadi se hoditi vedno v dolgem enakomernem koraku!

Dihaj globoko; v hladnih gozdih in goratih pokrajinah, kjer je zdrav, neokužen zrak, dihaš lahko skozi usta, a to le, kadar prestaneš nekoliko s hojo; med pohodom nikdar, ker se prehitro utrujaš. Prahu se po možnosti izogibaj, ker se proti temu ne moreš utrditi. Nakoplješ si pač lahko bolezen. Kadi kolikor možno malo!

Telovadcu je dolžnost, da gleda na svoje zdravje. Kaj si mar zato telovadec, da

te drugi občudujejo, ali zato, da si čil in zdrav? Vrnimo se k stvari!

»Če se ne zapravlja, pije itd., je pa sila dolgočasno.« Poskusi, videl boš, če je res tako dolgčas! Bodi sam, zadovoljen in vesel se boš vračal, okrepčan po izletu, svest si zmage nad seboj. Počasi se boš tako utrdil. Če si pa v družbi, n. pr. telovadski, tedaj je šele veselo in zanimivo i med pohodom i na cilju. Kaj si ne moreš kratiti poti s petjem, z opazovanjem okolice in ljudstva, če si v tujini? Tudi zdravega humorja in burk ne manjka. Kako se pa zabavaš sam ali v družbi v gostilni pri polnih kozarcih? No, piješ, govoriš in smeješ se, če je kaj smeha vrednega. In ko si enkrat plačal vso to svojo zabavo, lahko greš — s polno glavo — praznim žepom. Razvedrila imaš dosti na izletu, krepiš si telo, ko tam sključen čepiš v zakajeni sobi. Posledice pitja in popivanja po gostilnah so tako vsem dobro znane, ker so na dnevnem redu. Vse so žalostne. Jeli pa že kdo preklinjal posledice pametnega izleta?

Nikakor pa ne menim zgolj izletov po ravnem. Na góre, na góre . . . na strme vrhé . . .!

Tudi hribolastvo zavzema važno mesto v telovadbi; mar ni gorovje le velika telovadnica, kjer ti je treba biti nad vse jako oprezen, hladnokrven, siguren, toda ne predrzen? Spočetka manjše, lahke hribe, a potem se lotiš tudi težjih. In užitek! Če si že kdaj hribolazil, tedaj že veš! Pa vsak ni za to, deloma radi telesnih hib (srčne napake, vrtoglavosti itd.), katerih ni možno odpraviti, deloma so zopet nekateri preleni, da bi vlačili kosti svojega rojstva par metrov kvišku. Večini pa ne pripuščajo različne razmere (stanovske, krajevne, denarne itd.), da bi si mogli privoščiti ta užitek. Mnogo je takih, ki so odločni antihribolazci, kojim ne gre v glavo, da ima hribolazec res kak užitek; kakor hitro jih pa kdo vendar spravi enkrat na eno, prvo turo, postanejo pa navdušeni, neugnani hribolazci.

Saj ni plezanje in plazenje užitek, to si lahko vsakdo misli, ampak končni triumf, zmaga.

In potem tisti občutek na nebotičnem skalnem vrhu, ki kipi nad sive oblake visoko proti sinjemu nebu! Tedaj šele se nekoliko zavedaš, kdo in kaj si — majhen del v vesoljnem stvarstvu, — človek, ki nič ne zmore in vendar veliko. — Pa ne predaleč! Kratko, ne samo telo se jači, ampak tudi duševno obzorje pridobi marsikaj.

Bi li ne bilo krasno, ko bi se enkrat večja četa Orlov, primerno opravljena, podala recimo na Kamniško sedlo, ali pa na Kredarico, ali na Vršič, kar bi ne bilo združeno s prevelikimi stroški? Sicer naj bi bili pa manjši izleti obvezni. Neudeleženci bi se morali preje opravičiti s tehtnim vzrokom: bolezen, službeno opravilo itd. To ni-

kakor ne gre, da bi kdo rekel: a, kaj bom lazil, grem raje s svojo družbo, (ki je pa včasih prav dvomljiva)! Je li to telovadsko? Kje je tovarštvo, bratstvo? Proč s takimi! Separatizem ni telovadski. Dobro je tudi, da so na izletu udeleženi trobentači.

Dovolj dobrih nasvetov! Naša dolžnost je, držati in ravnati se kolikormožno po njih!

Št. Vid nad Ljubljano. Častni večer v čast novoizvoljenemu županu, častnemu članu Antonu Belec, je priredil Orel v nedeljo, dne 10. oktobra, ob 6. uri zvečer v telovadnici z lepo in sedanjemu času primerno igro »Jurij Kozjak, slovenski janičar«, ki se je udeležil župan z vsemi novimi občinskimi odborniki, br. Ivan Podlesnik in deželni poslanec Zabret iz Kranja in mnogo drugega občinstva. Igrali smo sami Orli. Po igri se je razvila poštena in neprisliljena zabava z napatnicami novoizvoljenemu županu, katerim se pridružujemo tudi mi Orli. — Ker je moral načelnik brat Milan Babnik k vojakom, je bilo treba izvoliti njemu namestnika. Zato se je vršil v torek, dne 12. oktobra, izvanredni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil župnik Zabret. Izvolili smo soglasno za načelnika dosedanega podnačelnika br. Jožefa Erjavca, ki bo pa moral spomlati tudi k vojakom, za njegovega namestnika pa br. Iv. Kvasa, poleg teh dveh pa še dva odbornika. — Nadalje se je sklenilo, da se igralne skušnje ne bodo več vršile v telovadnici, pač pa v stari šoli; istotako se bodo tam vršile vsako nedeljo popoldne eno uro mladeniški sestanke, ki se ga mora, če nima posebnega vzroka, vsak član udeležiti. — Potem se je vpeljal evaristični odsek, da bomo molili eno uro vsak mesec v cerkvi Najsvetejši, od 1. do 2. ure. Prva taka ura je 17. t. m., ki pa ni obvezna za člane, pač pa zelo potrebna za vsakega v sedanjem času. — Strogo je še priporočal predsednik to-le: 1. Naj se telovadba začne vsak torek in četrtek točno ob 8. uri in konča ob 10. uri. 2. Naj načelnik in drugi gledamo jako na disciplino, ker z disciplino se kaj doseže. 3. Je strogo prepovedano kaditi v telovadnici, kakor tudi zunaj, saj tobak telo slabi in žep prazni. 4. Najstrožje je pa prepovedano med telovadbo hoditi v gostilno. Kdor se bo s tem pregrešil, se brezpogojno izključi. Za tem je še kaplan Anton Tomelj priporočal red v telovadnici, kakor pri igrah, če se kaj izposodi, da se tudi takoj nazaj vrne. — Br. Jeločnik je priporočal, naj se izvoli sedaj tudi nov vadiateljski zbor, ki naj strogo pazi na red in natančno vodi zapisnik vseh telovadcev. — Župnik Zabret je še priporočal, naj pridno čitamo naše glasilo »Mladost« in naj posebno odborniki pazimo na to, da jo vsak član redno bere, ki jo je tudi obvezan. Nato se je zahvalil za lepo udeležbo in občni zbor zaključil. — Ker se bliža že leto h koncu, že sedaj hranimo in mislimo, da poravnamo čimprej članarino že za prihodnje leto.

Moste pri Ljubljani. V nedeljo dne 18. avgusta t. l. se je vršil izvanredni občni zbor našega telovadnega odseka Orla, ki je pokazal, da se je v našem odseku pričelo novo življenje, od katerega pričakujemo novega napredka orlovske misli v naši občini. Želimo le, da se bo to delo vztrajno nadaljevalo in odsek bo lahko drugo leto ob priliki mladeniškega tabora v Mostah pokazal na vsepe svojega organizatoričnega in tehničnega dela. Nov, svež duh je zavladal med fanti, pogum so jim dali starejši možje, ki so s svojim vstopom v telovadni odsek pokazali, da hočejo z mladeniškim ognjem podpirati našo orlovsko organizacijo, ker se zavedajo velike važnosti izobraževalnega dela v naših telovadnih odsekih za javno delovanje v naših občinah. V imenu občine je pozdravil »Orle« g. gerent Oražem; hvaležni smo g. gerentu, da se je s svojim vplivom zavzel za naš telovadni odsek in dal s svojim vstopom lep vzgled drugim našim možem; v imenu okrožja

nam je želel vspehov br. Josip Pirc. Odbor, ki se je izvolil na tem občnem zboru, nam priča, da z mirno vestjo pričakujemo vztrajnega dela v našem odseku. Odbor se je sledeče sestavil: preds. br. Janko Jerala, podpreds. br. Alojzij Tiček, tajnik br. Ramovš Fr., njegov nam. Oražem Jos., blagajnik br. Križaj Martin, njegov nam. br. Dolničar Ivan, odbornika Mlinar Adolf in Oražem Alojzij. Za načelnika je bil izvoljen br. Filip Logar, za podnačelnika br. Mlinar Adolf. Za pregledovalca računov: br. Karpe Franc, br. Mrčina Franc, br. Wostner Ivan. — Za zastopnike v okrožni odbor so določeni: br. predsednik, br. podpredsednik, tajnik, načelnik in podnačelnik. — V društveni odbor je izvoljen kot zastopnik br. predsednik. — Odsek je poslal na Dunaj h kongresu 13 zastopnikov, mislim, da je častno število za naše razmere. Začne se takoj z redno telovadbo, da bomo tudi v tehničnem oziru dopolnili naše delo. Tako bomo uravnali svoja pota v prosep orlovske organizacije!

Šmartno pod Šmarno goro. Tih je naše delo in vendar, ako pogledamo nazaj, vidimo za seboj lepe uspehe. Orli delamo povsod, v dramatičnem odseku, pri pevskih zborih, pri »Slovenski Straži« in drugod. Seveda pri vsem tem ne zanemarjamo poslovnih dolžnosti. Tekom leta sta se poslovila od našega društva dva br. Orla, in sicer Jožef Rotar, ki je odšel na pletarski tečaj na Dunaj, in Valentin Pipan, ki je kot mizar odšel v Gradec. Sedaj pri ondotnem Orlu krepko deluje za rast in procvit graških društev. No, pa dobili smo od vojakov došlega Luko Novaka, ki se je z vso vnemo oprijel društvenega delovanja. Meseca oktobra smo pričeli zimsko sezono, v kateri hočemo naše društveno življenje nekoliko poživiti. Ob ponedeljkih je seja odbora, ob sredo in petkih je telovadba. Naš požrtvovalni prijatelj mladine, g. župnik Lesar, nam po telovadbi povedo marsikako zlato resnico. Brez dvoma bodo našli ti zlati nauki odprta srca in nam bodo svetili na poti poznejše dobe. Od nasprotnikov se nimamo ničesar dobrega naučiti. Še nekaj, bratje! Vsako prvo nedeljo v mesecu imamo mladeniči uro molitve pred Najsvetejšim. Dragi bratje, le pridno se udeležujmo te lepe pobožnosti! Nočemo biti Orli le po imenu; z mirnim srcem in jasnim pogledom stopajmo pred ljudsko javnost ter se ponosno potrkajmo na prsi:

Mi smo list slovenske gore
zemlja ta je naša last;
svet sovražni, kaj nam more?
Če nas črti, nam je čast!

Kamnik. Okrožni občni zbor Orlov se je vršil ob veliki udeležbi v Kamniškem domu. Ker je okrožni predsednik na daljšem dopustu, je vodil zborovanje I. podpredsednik Gorenc. Po običajnem pozdravu njegovem nam pokliče br. tajnik M. Zevnik v spomin, kaj se je v preteklem letu v Kamniškem okrožju delalo in pove, kaj se je zamudilo. Dve javni telovadbi je okrožje v letu 1912. aranžiralo: v Moravčah in na Homecu povodom ljudskega tabora. Oba javna nastopa sta zadovoljila občinstvo. Preskrbel se je kot priprava na te nastope telovadni tečaj. K odsekom, ki nimajo izvežbanih vadiateljev, je okrožni predsedstvo pošiljalo dobre telovadce. Med letom sta prenehala dva odseka: na Rovih in v Stranjah, snujeta se pa dva druga kot nadomestilo za dva zamrla. Nato poroča blagajnik. Za njim poroča tajnik, ki se je udeležil seje Zv. odbora, kaj se je ondi razmotrivalo. Br. kapl. Opeka pravi, da je leta 1911. izostali mladeniški tabor vzrok, da nismo mnogo napredovali, ker takrat ni bilo ne Zvezine, ne okrožnih telovadb. Zato predlaga, da se prirejajo vsaj okrožni javni nastopi. Opazoval je Orle, kako so bili veseli v Moravčah, čeprav je med telovadbo izpod neba lilo. Potem je bil živahen razgovor o tem, na kaj naj vadiatelji obračajo posebno pozornost. K sklepu so bile volitve, ki so pokazale ta izid: Ignacij Gorenc, predsednik. Franc Krišche, I. podpredsednik. Fr. Jerič, II. podpredsednik. Ivan Opeka, tajnik. Miha Zevnik, tajnikov namestnik. Niko

Loboda, blagajnik. Krivec, načelnik. Škrjanec, načelnikov namestnik. Vidi se, da se je okrožno predsedstvo močno izpremenilo. Upamo, da bo delalo z novo energijo po načelih svojega prednika.

Jesenice. Jeseniški odsek »Orel« je priredil dne 27. oktobra izlet k Peričniku. Udeležilo se ga je 14 članov v kroju in trije brez kroja, pridružili so se nam še trije br. Orli iz Koroške Bele tudi v kroju; in tako smo po jutranji maši odkorakali peš proti Dovjemu in Mojstrani, kjer smo v prijazni gostilni pri Šmercu kosili. Bili smo zadovoljni in veseli ob dobri postrežbi. Med potjo od Jesenic do Dovjega smo se vadili v redovnih vajah, trobentači pa so se učili v skupnem trobenju. Ker sta bila dva tudi iz Koroške Bele, je bila lepa prilika, da se vadijo vsi štirje skupaj nastopati. Po kosilu smo odkorakali proti Peričniku. Ko smo se nagledali krasote slapa, smo se vrnili proti Mojstrani, kjer smo dobili še okrožnega predsednika, ki nam je prišel naproti z vlakom, in tako nas je bilo vsega skupaj 18 v kroju. V našem načrtu smo imeli tudi sestanek pri Šmercu. V ta namen smo naprosili g. Jakoba Aljaža, župnika z Dovjega, ki nam je tudi z veseljem obljubil, toda žal da zadnji hip ni mogel radi nujnega opravka priti. Nazaj smo se peljali z vlakom in tako smo bili ob 6. uri že doma. Ves čas je vladalo med telovadci veselo razpoloženje, kar je največ pripomoglo lepo vreme. Izlet se je izvršil brez vsake nereda in pod strogo disciplino, kateri so se vsi pokorili, kar nam je le v čast, ker nam ne more nihče očitati kaj, kar bi bilo vnasprotju z našo organizacijo. Izlet je imel namen, vaditi se v redovnih vajah med korakanjem, vaja v skupnem trobenju in da Orli spoznajo krasoto svoje domovine. Drugo leto pa napravimo izlet na vrh Triglava.

Stara Vrhnika. Res je, da se naš odsek ne more ponášati z lepimi in obsežnimi društvenimi prostori in ne z lepo telovadnico, kakor kak drug odsek po deželi, a vendar kljub temu lepo napreduje. Zdaj, ko gre leto že proti koncu, je prav, da se spomnimo in pogledamo, v čem in koliko smo v letošnjem letu napredovali. — Odsek šteje rednih članov 20, med temi 15 telovadcev, in 21 podpornih članov. Skupno torej 41 članov, kar je za tako majhno vas, kakor je Stara Vrhnika, gotovo veliko. Imeli smo dalje v letošnjem letu tri izlete, in sicer: dne 30. junija na podvezno prireditev na Vrhniko, dne 28. julija na okrožno prireditev in Slomškovo slavnost v Gorenji Logatec, in dne 25. avgusta v Horjul na javno telovadbo in veselico tamošnjega odseka. Udeležil se je pa odsek trikrat tudi cerkvenih slovesnosti na Vrhniku, kjer smo dvakrat polnoštevilno nastopali pri procesiji, in sicer na veliko soboto in na praznik sv. Rešnjega Telesa. Dne 6. oktobra smo ob priliki evharistične slavnosti pristopili skupno z vrhniškimi Orli k sv. obhajilu. Dne 18. junija smo pa spremili k zadnjemu počitku našega podpornega člana č. g. Lovro Gantarja, župnika in dekana na Vrhniku. In tudi k pogrebu br. Tršarja v Dolenji Logatec je odsek odposlal dva zastopnika. — V letošnjem letu smo imeli tudi dve veselici. Prvo dne 28. aprila v »Društvenem Domu« na Vrhniku, kjer sta se z uspehom uprizorili igri »Pijavka« in pa »Skriven zaklad«. Drugo veselico dne 13. oktobra smo pa napravili doma na Stari Vrhniku v prostorih g. I. Meseca, kjer sta se igrali igri »Prvi april« in »Zdaj gre sem, zdaj pa tje«. Dalje je dobil odsek v tekočem letu tudi svojo knjižnico, katera obsega nad 350 knjig. Knjige se izposojajo vsako nedeljo popoldne in sicer članom brezplačno, nečlanom pa proti mali odškodnini. — »Mladosti« dobivamo na odsek 8. Krojev imamo 10, rogove 3, telovadno orodje pa drog in ročke. — Dne 1. septembra smo pričeli z redno telovadbo, katero imamo dvakrat na teden, v torek in petek. In sicer se v torek vadijo proste in redovne vaje ter »moreška«, v petek je pa orodna telovadba. Telovadimo v odsekovi sobi ali pa na prostem. Obisk je vselej dovoljen. — Z dnem 22. septembra se je pa pričelo z izobraževalnimi večeri (sestanki), katere imamo vsako sredo zvečer ob 8. uri. Te sestanke vodijo štirje člani. Na vsakem sestanku eden od teh

članov bere kaj iz »Zlate knjige« in iz drugih naših brošur. Tudi dogodkom na Balkanu z zanimanjem sledimo. Na enem sestanku nam je pa brat predsednik predaival o evharističnem kongresu, katerega se je udeležil sam. — Pri eni zadnjih sej se je tudi sklenilo, da član, ki zamudi dvakrat zapored sestanek ali telovadno uro, se kaznuje, ako se prej ne opraviči, z globo 10 h. Naročilo se je za odsek tudi pet srečk »Slovenske Straže«, pa tudi člani sami so si jih precej naročili. Veselimo se občnega zboru, kateri nam natanko pokaže naše sadove. V prihodnjem letu bomo pa tudi poskrbeli in agitirali, da bode tudi »Mladosti« prihajalo več na našo vas. Zatorej pa že sedaj na delo, zavedajoč se svoje dolžnosti!

Cerknica. Okrožni občni zbor cerkniškega okrožja se je vršil ob obilni udeležbi dne 20. oktobra v Cerknici, kjer se je ta dan vršila tudi 10letnica fantovske Marijine družbe. Občni zbor je vodil podpredsednik br. Škulj ker je bil predsednik med letom prestavljen iz okrožja. Brat podpredsednik je grajal celo okrožje, ker je v preteklem letu silno slabo delovalo. V odsekih pogreša življenja, opazil je preveč komodnosti. Tajnik Pavlin poroča, da je imelo okrožje dosedaj 13 sej, dopisov je bilo 63. Okrožni načelnik br. Udovč omenja, da je okrožje tudi v tehničnem oziru zaostalo, a ne ve, kaj bi bilo temu vzrok. Ker je bil blagajnik nenadoma zadržan, je odpadlo njegovo poročilo. Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen za predsednika br. Škulj, za podpredsednika br. Pavlin in Klemenčič, za tajnika Kanduč, za blagajnika Verbič. Za pregledovavca računov br. Ivančič in Zabukovec. Za okrožnega načelnika je bil izvoljen br. Šega, za podnačelnika br. Ivančič. Br. Šega predlaga, da naj se vrši občni zbor vsako leto že spomladi, kar se sprejme. — Upamo, da se začne v okrožjih in njega odsekih novo življenje, ker bo novi br. predsednik gotovo skrbel z vsemi silami, da cvete naša organizacija. V tem upanju nas potrjuje njegovo dosedanje delovanje na tem polju. Seveda uspehi niso odvisni samo od njega, temveč ravno tako od drugih članov organizacije. Fantje, ne imejmo organizacije za igračo ki jo otrok vrže od sebe, ko se je naveliča, temveč zavedajmo se, da je to šola za vse naše poznejše življenje, bodisi versko, gospodarsko ali politično. Primimo se naših društev, delajmo vsak po svojih močeh; ne mislimo, da morajo vedno vse storiti samo voditelji, ki so poleg tega večkrat preobloženi z drugim delom. Fantje, ne podcenjujmo samih sebe, da bi mislili, da ne moremo sami prav nobene pametne ukreniti. Postavimo se malo na lastne noge. Potem na prihodnjem občnem zboru ne bo več treba tarnati nad lastno zaspanostjo.

Hoče. Naš telovadni odsek Orel lepo napreduje. Vseh nas je 24. Večinoma smo udje Marijine družbe. Nekateri se pripravljajo za sprejem. Telovadbo imamo vsako nedeljo po večernicah. Tudi petja se učimo. Dne 22. septembra smo imeli poučno zborovanje. Duhovni voditelj nam je podal mnogo zanimivosti iz svoje potne torbe in razlagal o Dunaju in svetovnem kongresu. Nato smo si izvolili novega predsednika. Soglasno je bil izvoljen gospod kaplan Šeško Konrad, ker je naš prvi predsednik gospod kaplan Baznik vzel slovo od nas. Božja previdnost ga je poklicala v druge kraje, da tudi tam otvori svoje plodonosno delovanje. Mi mu ostanemo hvaležni in obljubimo, da se bomo ravnali po njegovih naukih. Potem je govoril br. Simončič in priporočal, da bi bili zvesti in trdni. V Hočah je Orel potreben. V krasnih besedah se je poslovil od nas, ker »cesar ga hoče k vojakom imet«. Hvala mu za lepe besede! Ali hočemo biti kakor on zvesti, navdušeni in neustrašeni Orli kakor on, udani Bogu in Mariji ter slovenski domačiji. Nazadnje je govoril še predsednik lepe besede, zlasti nam je na srce polagal red in točnost, ker le red vodi do cilja, vodi k Bogu, in potem je bilo zborovanje zaključeno. Da, »trdno kot skala. kot hrast bomo stali, — Dušo pogube srčno varovali«.

Trbovlje. Precej »Mladosti« je izšlo, ko ni bilo od nas nobenega poročila. Treba se je nam vendar

malo ganiti ter pokazati, kako kaj delamo. Res, da smo bili v poletni sezoni bolj leni, zato pa smo sedaj na zimo bolj oživel. Naj povem, kako se kaj imamo. Trikrat na teden imamo tamburaške vaje, dvakrat telovadbo in vsako tretjo sredo poučno predavanje. Udeležili smo se javne telovadbe v Št. Jurju ob južni žel. in na Vačah. Dne 7. avgusta smo pokopali prvega Orla, in sicer br. Štefana Leniča. Dolgo časa je bolehal, toda kljub bolezni je zelo rad prihajal med nas v društvo. Kako ga je vse ljubilo, je pokazal njegov pogreb, katerega smo se udeležili vsi domači Orlji v krojih. Prihiteli so tudi bratje iz Zagorja ob Savi in iz Št. Pavla pri Preboldu. Rajni je bil tudi zvest član Jugoslovanske Strojovne Zveze. Počvaj v mrui, dragi brat!

VOJNA NA BALKANU IN FINŽGARJEVA POV ST DAVNIH DEDOV.

Pravkar se odigrava na balkanskem polotoku velika zgodovinska drama. Jugoslovanstvo, ki je tu v starodavnem času ustvarilo velika kraljestva, ki so pa vsled medsebojnih razporov in nesrečnega verskega razkola podlegla v 14. in 15. stoletju silovitemu navalu divjega osmanskega plemena — se zopet dviga, je svoje sile združilo in je na tem, da turško gospodstvo docela stre ter pribori krščanstvu popolno zmago nad nekulturnim izlalom.

Tekom te historične borbe, za katero se Slovenci kot najsevernejša in najbolj ogrožena veja jugoslovanstva prav posebno zanimajo in od katere sta v marsičem njihova nadaljna usoda in razvoj odvisna, je izšlo monumentalno zgodovinsko delo našega F. S. Finžgarja »Pod svobodnim solncem«, ki nam v mojsterskih barvah slika vzhajajočo moč slovanskega rodu v času, ko se stari vek preliva v srednji, ko so Slovani pravkar prišli v Evropo in začeli zasedati balkanski polotok, kjer je vladal ponosni Bizanc.

Kako zelo je tisti čas podoben sedanjemu! Kakor propada Turčija, tako je takrat propadalo bizantinsko cesarstvo. Na zunaj sijaj in blesk, ki nam ga Finžgar tako živo predočuje, na znotraj pa gniloba, korupcija, razdor. In kakor zdaj Slovani zavdajajo smrtni udarec osmanstvu, tako so ga prizadjali takrat pradedje onih, ki se zdaj doli za svobodo žrtvujejo, bizantinskemu cesarstvu.

Kdo ne bi torej z največjim zanimanjem sledil dogodkom, ki jih riše v tem romanu Finžgar? Tembolj, ker je ta roman gotovo najboljšo zgodovinsko delo, ki je Slovenci imamo. V Iztoku je vtelešeno Slovanstvo, polno moči, samozavesti, zavedajoče se svojega poslanstva. Njegova ljubezen do bizantin-

ske dvorčkinje Irene preveva bojevite dogodke z ljubko nežnostjo. S krvavimi prizori se menjajo razkošne slike iz bogatega Bizanca. Vse pa izzveni v preroški slutnji velike bodočnosti slovanstva.

»Svobodno solnce« naj zato postane prvi ljudski roman slovenskega naroda, naj našo mladino navda z narodnim ponosom, naj okrepi vse naše ljudstvo v njegovi nacionalni zavesti! Zato sezite po knjigi!

I. del velja broširan 3 K, vezan 4 K, in se naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Zgodovina katoliške cerkve. Spisal dr. Anton Medved. Cena vezani knjigi 3 K. Zgodovina katoliške Cerkve, ki jo je spisal dr. Anton Medved, je prvo v slovenskem jeziku sestavljeno delo te vrste, ki se ne bo samo v naših srednjih, VIII. razred, s pridom uporabljala, marveč bo vsakemu izobražencu prav prišla. Pisatelj je kot dober zgodovinar že davno znan, knjiga pa, ki jo imamo pred seboj, je v vsakem oziru vzorna. Dasi so posamezni odstavki kratki, so pa jedrnat in mikavno pisani; zgodovinske dobe se opisujejo objektivno, po najveljavnejših in najnovejših virih, vsi dogodki se predočujejo plastično, verske, kulturne, znanstvene in umetnostne razmere so živo orisane, posamezne osebe so označene tako krepko, da se vtisnejo za vedno v spomin. Zlasti so dobro slikane cerkvene razmere med Slovenci; tako stare kakor srednjeveške in moderne razmere so vseskozi pogojene. Razun dijaka se bo tega dela lahko v največjo korist posluževal duhovnik, ki bo v tem delu nakratko, a precizno našel vedno zanesljivega materiala, kadar bo hotel opisovati rast, boje in zmagé svete Cerkve tekom človeške zgodovine. Enako bo služila knjiga laiku, predavatelju, govorniku itd. itd. Naroči se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Orli, na delo za prodajo srečk „Slovenske Straže“!

Ustanovljeno 1867. Manufakturna trgovina Ustanovljeno 1867.

Franc Regorschek-ov naslednik
AVGUST JAGODIČ

Ljubljana, Stritarjeva ulica števil. 3.

Zalagatelj za orlovske telovadne srajce in predpisane žnore za kroje. Obenem priporoča trvdka častiti duhovščini veliko zalogo sukna in pristnega platna za cerkvene oprave.